

HDP'li parlamenter Sabahat Tuncel'in Devlet Özür dileme Kanun Teklifi üzerine: Sait Çetinoğlu

Posted on 10/12/2014

-Bu adım samimi mi?

-Tasarının siyasi gündeme taşınması ne gibi sonuçlar getirebilir?

-Tasarının kabul edilmesi mümkün olabilir mi?

Sabahat Tuncel'in samimi olduğunu düşünmek için elimizde yeterince veri vardır. Zaten niyet okumak gibi bir yeteneğimiz ve niyetimiz olmadığından da Sabahat Tuncel'in samimi olduğunu kabul etmemiz gerek. Kısaca niyet okumayı bir yana bırakarak konuya yaklaşmamızın gerekli olduğunun altını çizmemiz gerek

Devletin Soykırımın faili olduğuna kuşku yok. Ancak süreçteki mutabakatı nasıl anlamlandıracağız? İşbirliği, tetikçilik, nemalanma ve bunun sürdürülmesinin de altının çizilmesi, Soykırımın diğer faillerinin ortaya çıkarılarak, Soykırımı tanıyanların eğer üzerlerinde bir gasp malı varsa iade etmeleri gereklidir.

Başta devlet olmak üzere herkesin sorumluluk payını üstlenerek buna uygun davranışları göstermesi zorunludur. Adalet isteyenlerin bunu isteme hakları vardır.

Toplumun 1915 ahlakı ile yüzleşmesi ve hesaplaşması gerek

1915 ahlakı nedir? Toplumun %25'ini tarihsel topraklarından mübadele, kaçırma ve soykırım ile kazırken, toplumsal zenginliğin %30-35'ine denk gelen bu toplumun birikimine el koymak, buna göre eğitimimi düzenlemek, kanunlarını buna göre hazırlamak ve ahlakın da buna göre şekillendirmek demektir.

1915 ahlakı soykırımı, kolonizasyonu, gaspı ve ermeni kadın ve yetimleri köleleştirmeyi perdeler.

1915 Soykırımı Devlet ve fail ortakları için tarihi bir fırsattı

1915 Soykırım süreci kurbanların dışında herkese rüyalarında görmeyeceği bir olanak yaratmıştır. Bu devlet için olduğu kadar mağdur dışındaki failer içinde aynıdır.

2015 yılında Devlet, Soykırımın Yüzüncü Yılı karşısına, Bir alman İngiliz savaşı olan Çanakkale Savaşının 100. Yılı ile ortaya çıkacak ve imkansızlıklar içinde olan bir ordunun (savaşma imkanın yok idiyse neden savaş açtın sorusu sorulmadan) Çanakkale'de nasıl zafere ulaştığının hamasetini yıl boyu her vesile ile ortaya dökecektir.

Devlet savaşın başında bu imkansızlıklar içinde iken 4 yıl boyunca savaşı nasıl yönetti? sorusu önemlidir. Cevabı da 1915 Soykırımıdır. Savaşın finansmanı 1915 soykırım süreci ile karşılanmıştır. Bunu Ermeni-Süryani-Pontos-Elen halkının kayıplarının, Savaş bütçeleri ile Alman Askeri yardımlarının karşılaştırılmasından açıkça görmek mümkündür.

Diğer bir yüzü de savaşın son yılındaki devletin ilk kez iç borçlanmasıdır. 1918 yılında devlet iç piyasaya 19 milyon Osmanlı lirası (1 OsL=7.2 gr altın) kıymetinde tahvili iç piyasaya satmıştır. Ayrıca sadece 1915 sürecinde (1914-18) kurulan şirketlerin sermayelerinin toplamı 18,5 milyon Osmanlı lirasıdır. 1918 sonrası anonim şirkete dönüşen kuruluşların sermaye toplamı 2.3 milyon Osmanlı lirasına ulaşmaktadır.

Konunun iyi anlaşılması için okuyucuyu sıkmak bahasına bir örnekle başlamak isterim. Arkasından gelecek öneriler de anlamı pekiştirecektir.

Küçük bir Anadolu kasabasını alalım: Argana -Maden Sancağı, Dicle'nin kıyısında tarıma elverişli alanları ve bakır madeni ile zengin Sancakta 1914 yılında 50 köy kente dağılmış 38.460 Ermeni Yaşamaktadır. Ergani'nin rahatlıkla bir Ermeni şehri olduğunu söylemek mümkündür. Kasabanın rengi o kadar Ermenidir ki, Yöneticisi (mutasarrıf) "Saniye" rütbesinin 1. Sınıfında ve "Gümüş Liyâkat" madalyası sahibi Dikran Mardirosyan, olması tesadüf değildir.

Soykırım sürecindeki ilk iş Mutasarrıfı Dikran Bey'in 28 Ekimde görevinden alınmasıdır. Yerine atanan Hüseyin Nazmi Bey, bölgedeki Ermeni tasfiyesini düzenler ve uygular. Hüseyin Nazmi, 6 Ekim 1916'da Ergani Mutasarrıflığından azledilerek 12 Ekim 1916'da da emekliye 49 yaşında sevk edildi. Görevden el çektirilmesi Ermeni soykırımından dolayı olmadığını ve görevini "layıkıyla" yaptığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Görevden alınmasına ve genç yaşında emekliye edilmesine itiraz etmediğini de biliyoruz.

Katliamların planlayıcı ve organizatörlerinden İttihat ve Terakki mebusu Feyzi Bey, el koyduğu birçok köyün, akarın, taşınmazın, paranın ve ziynet eşyasının yanında Ergani'de 1915 öncesi 600 işçinin çalıştığı Kazancıyan'ın bakır madeni işletmesine de el koyar. Soykırımdaki başarısından dolayı Piriççizade ailesinin el koyduğu 1915 yılında 600 işçinin çalıştığı işletme o dönem için çok büyük bir işletmedir. Piriççioğlu ailesini Kemalist dönemin *creme de la creme* aile mensuplarından. Oğlu Vefik Piriççioğlu'na "azınlıkları " tüketen Varlık Vergisi uygulamalarındaki başarısından dolayı İnönü'nün restorasyon hükümetinde Bakanlık koltuğu verilmiştir.

Sancakta, Ermeni mülkü o kadar çoktur ki, 1915 sürecinde tüketilememiş 1924 yılında Devlet hazinesine kalan Ermeni mülkünün Başbakanlık Cumhuriyet Arşivindeki (BCA 272/13.79.2.5.2) listesi 26 sahife tutmaktadır.

<http://www.demokrathaber.net/ergani-sancaginda-ermeni-mulklerinin-paylasimi-makale,7074.html>)

Bugün burada bir tane bile Ermeni kalmamıştır. İlçe nüfusun tamamı Kürtlerden oluşmaktadır. Ermeni mallarının Kürtler arasında bölüşüldüğünü rahatlıkla söyleyebiliriz.

Ergani Belediye Başkanı 2014'te HDP'den %46.4 oyla seçilmiştir. 10 ağustos 2014'teki Cumhurbaşkanlığı seçiminde HDP adayı eş Başkanı Selahattin Demirtaş'a %64.17 oranında oy verilmiştir. %33.38'lik oy da merkezi iktidar partisi AKP'nindir.

Nüfusu 1915 öncesi tamamına yakını Ermeni olan Argana Sancağı 1915 Ermeni soykırımı sürecinde Kürtleşerek Ergani olmuş. Yerel iktidar HDP'nin oy deposuna dönüşmüştür.

HDP, Ergani'deki gibi, tarihi Ermenistan coğrafyasındaki dönüşümden hiç söz etmemekte bu dönüşümden yani bu kolonizasyondan rahatsızlık duymamaktadır.

Tarihi Ermenistanın kolonizasyonu sürüyor

Konunun bir başka yönü de mahkemeye intikal eden HDP üye ve yandaşlarının gasp ettikleri mülklerin iadesi konusunda HDP'nin herhangi bir çaba sarf etmemesi de önemli bir göstergedir. HDP bu konuda sağırdır. HDP yandaşlarının Mor Avgin Manastırı topraklarının işgalinin durdurulması için yapılan başvurulardan sonuç alınamamıştır. Kızıltepe'de (Tell Ermen) Süryani Semun Akcan'ın yüz binlerce dönüm arazisinin işgali sürmekte. Akcan'ın varisleri T.C. mahkemelerinden sonuç alamamaktadırlar. Bir başka önemli örnek; Viranşehir'den Arşak Bağdasaryan diğer adıyla Sait Yünkes'in el konulan topraklarının iadesinden sonuç alınamamasıdır. Geri alma hakkını elde eden Arşak'ın oğlu Dr. Orhan Yünkes mahkemeyi kazandığı gün Viranşehir Belediye Çay Bahçesinde ensesinden kurşunlanarak katledilmiştir. Olay üzerine diğer varis Dr. Nurhan Yünkes ülkesini terk ederken işgal halen sürmektedir.

Örnekleri çoğaltmak hatta HDP kurucularına kadar uzatmak mümkündür.

Özür ama nasıl?

HDP ve geleneğinden gelen politikacılar Ermeni soykırımından dolayı bir çok kez yönetici düzeyinde “özür” dile getirildi. Ancak “dedelerimiz” ile başlayan söylemde “dede” atalarımız *primattan* farksızdır. Kimse biyolojik dedesinden söz etmemektedir. Hiçbir HDP yöneticisi biyolojik dedesinin 1915 sürecinde ne rol oynadığını dile getirmemekte. Dile getirildiğinde kızmaktadır. Hatta bu istemin T.C. devletine yaradığı ve Soykırımın Kürtlere fatura edilmesine neden olacağına ısrar etmektedirler.

Ermenilerin bu olguyu dile getirmelerinin Ermenilerle olan diyalogu kapatacağını söylemektedirler. Oysa, bu durumun nedeni kendi atalarıdır. Bugün bu durum sürüyorsa bunu sorgulanması kendilerinden geçmekte olduğu unutulmamalıdır.

Kaldı ki Bese Hozat başta olmak üzere PKK-KCK yöneticilerince Ermenilerin Soykırımın 100. Yılında adalet istemini sürdürmelerini *lobi* olarak nitelermeleri vicdanları yaralayıcı bir başka söylemdir.

PKK lideri Öcalan’ın, 2014 Newroz konuşmasında *1000 yıllık islam kardeşliği ve stratejik işbirliği...* söylemi ile devletin Soykırımın 100. Yılındaki inkar faaliyetlerine start verdiğini söyleyebiliriz.

Öcalan Bese Hozat’a dair açıklamasında da incitcidir; Bese Hozat’ın sözlerinin yanlış olduğunu söylememiş aynı ifadeleri kullanarak, bu söylemi güçlendirmekten çekinmemiştir.

Sabahat Tuncel’in teklifinin önemi

Teklif, Soykırımın, özrün ve tazminin gündeme gelmesi bakımından tabii ki önemlidir.

Teklifin, sorunun bir parçasından gelmesinin de ayrı bir önemi vardır. Ancak yukarıda da söylediğimiz gibi sorumluluk payını kabul etmeli ve kabul ederken de buna uygun davranışlar göstermelidir.

Teklifin bu bakımdan, nelerden sakınılacağı, nelerin olacağı yada olmayacağı ve sorunun doğru tartışılmasına zemin hazırlayabilme imkanı verebilmesini umuyoruz.

En azından adaletin tartışılmasına yardımcı potansiyel taşıması bakımından da olsa Sabahat Tuncel'in kişisel girişiminin önemli olduğunu söyleyebiliriz.

HDP'ye düşen ise; teklife sahip çıkmalı ve buna uygun davranarak adaleti tesisine/tecellisine kendi içinden başlamalıdır.

Teklifin kabul edilebilirliği

Bu gün Türkiye'de iktidarın merkez ve yerel olarak fiilen paylaşıldığını söylemek mümkündür. Çözüm iki kişinin inisiyatifindedir. Erdoğan ve onun tutsağı durumundaki Öcalan. Politik aktörler bunlardır. Son sözü söyleyecek aktör ikisidir. Diğerlerini politik figüran olarak nitelemek yanlış sayılmaz. Öcalan'ın görüşlerini yukarıda özetledik. Onun üstüne Erdoğan'ın "...Affedersin Ermeni! Dediler..." söylemini ilave edersek teklifin kabul edilme şansının olmadığını rahatlıkla söylemekte bir sakınca yoktur.

Burada konuya bağlı olarak, altı çizilerek unutulmaması gereken bir konu da: Ermeni halkının adalet isteminin yüzüncü yılında devlet dört yıllık bir inkar projesini yürürlüğe koyarken, Türkiyeli Ermenilerinin söz söyleyebilen cesur evladı Sevan Nişanyan'ın dört yıllığına cezaevine konulduğudur.

Röportajı Armenpress adına Araks Kasyan gerçekleştirmiştir.

